

Torra ögon

Vårdnivå och remiss

Lättare fall hanteras av primärvården. Vid uttalade besvär eller där Sjögrens syndrom misstänks – remiss till ögonläkare.

Diagnostik och utredning

Symtom

Patienten anger sällan direkt torrhetskänsla i ögonen.

Symtomen är mer ospecifika som sveda, skavkänsla och dimsyn. Ögonen känns trötta.

Detta beror på nedsatt tårproduktion eller störning i tårvätskans sammansättning.

Orsak till tårvätskestörning:

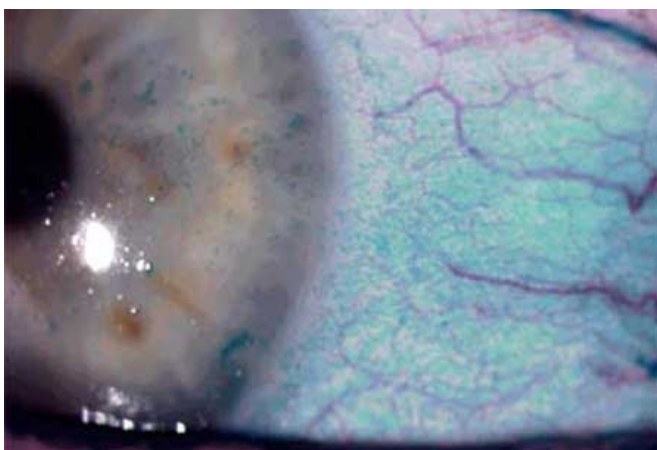
- Nedsatt produktion: Sjögrens syndrom, hög ålder, medicinbiverkan.
- Störd tårvätskesammansättning: blefarit, konjunktivit.
- Ökad avdunstning: ansiktsförlamning med lagofthalmus, torr miljö.

Utredning

I lindriga fall hos en i övrigt frisk person görs ingen utredning. Uppmana patienten att prova tårsubstitut (köps receptfritt).

Torra ögon - patientinformation

Vid uttalade besvär bör man utreda:

Sjögrens syndrom

- Har patienten sjukdomar/symtom/laboratorieresultat som kan relateras till Sjögrens syndrom (Se Faktadokument)?

- Har patienten mediciner som kan ge torrhet?
- Finns det ögon- eller ögonlocksförändringar enligt ovan?

Vid uttalade besvär eller där Sjögrens syndrom misstänks – remiss till ögonläkare.

Hos ögonläkare mäts följande:

- Schirmers test (patologiskt värde ≤ 5 mm på 5 minuter)
- Rose Bengal score (patologiskt värde ≥ 4)

Tecken på patologisk ögontorrhet (enligt kriterier) föreligger om minst ett av ovanstående test utfaller positivt.

Behandling

I lindriga fall av torrhets känsla i ögonen, utan misstanke på Sjögrens syndrom, informeras patienten om att köpa receptfria tårsubstitut. Se Riktlinjer från Läkemedelskommitten under relaterad information. *Olika preparat fungerar olika bra för olika individer, därför får man ofta testa ett flertal preparat innan man uppnår tillfredställande resultat. Informera patienten om detta.*

Vid keratokonjunktivitis sicca (kriteriemässigt torra ögon) ordinerar ögonläkare/allmänläkare tårsubstitut (i första hand konserveringsmedelsfria) på recept inom läkemedelsförmånen.

Vid vissa ögonsjukdomar, ordinerar ögonläkare tårsubstitut inom läkemedelsförmånen.

Mer information

Se Röda ögon under relaterad information.